

přátelé přírody

5 | 2012 | bulletin asociace Přátelé přírody ČR | www.pratele-prirody.cz | zdarma

Smog zdarma i nadále?

Jarní dopis z Bruselu

Strašně aktivní Jablonečáci

Kampaň Water:Ways ukáže, že vodní biotopy jsou důležité i pro lidi

Nová kampaň Water:Ways, kterou spustili Mezinárodní přátelé přírody s rakouskou národní organizací Přátelé přírody a Spolkovými lesy Rakouska, je zacílena na vodní oblasti (habitaty) a jejich různorodou floru a faunu. V několika následujících letech budou kampaň šířit i další národní organizace Přátelé přírody. Loni se kampaň Water:Ways zaměřila na horské ekosystémy, v letech 2012 - 2013 budou v ohnisku zájmu potoky, řeky a lužní lesy.

Velkou část volného času každého člověka tvoří odpočinek a relaxace většinou někde mimo město. Lidé často využívají k rekreaci také vodní lokality, aniž by ovšem přikládali patřičnou váhu zájmům místní přírody. To vede k poškozování takových lokalit a v nich žijících rostlin a živočichů z důvodu neznalosti těch, kteří hledají klid pro svůj odpočinek nebo rekreačně sportují. Cílem kampaně Water:Ways je, aby veřejnost získala povědomí o charakteru přírodních vodních lokalit a potřebách zde žijících biologických druhů a změnila návyky směrem k ohleduplnému rekreačnímu využití těchto biotopů. Konkrétní náplní kampaně je soubor aktivit organizovaných místními skupinami Přátelé přírody - naučné vycházky a cyklovýjížďky přírodou, environmentální dobrovolnické tábory, výukové programy pro děti. U příležitosti vyhlášení nového tématu kampaně bude

každoročně publikována brožura se zajímavými fakty i náměty pro odpovědnou rekreaci.

Vyhlášení letošní části kampaně proběhne 6. června 2012 v rakouském Národním parku Donau-Auen nedaleko Vídně. Do středu zájmu se dostanou potoky, řeky, mokřady a nivní lesy. Podtitulem letošní etapy je „prožít - poznat - chránit“. Zrovna přirozeně tekoucí potoky a nivní lesy ze střední Evropy téměř vymizely. Velká část kdysi rozlehlých lužních lesů v okolí řek byla už před lety vymýcena a vysušena a jejich úrodná půda využita k zemědělským účelům. 20. století připravilo mnoho potoků o jejich přirozenou dynamiku, aby mohly být

vodní síla využita na výrobu elektřiny. Říční ramena byla narovnána, aby vytvořila prostor pro vesnice a pole. To vedlo k poklesu hladiny podzemních vod, zmírnění záplav a s tím spojenému úbytku mokřadů. V současnosti patří evropské nivní lesy k nejohroženějším typům lesů.

Přitom právě rozlehlé lužní lesy v oblasti Donau-Auen u Vídně nebo na březích Moravy a Dyje na česko-rakousko-slovenské hranici jsou velmi důležitou součástí evropského přírodního dědictví. Jako takové jsou chráněny v rámci soustavy Natura 2000 a evropských direktiv o habitatech a ochraně ptactva.

Pokračování na str. 2

Kampaň Water:Ways (pokračování)

Domov v nich má nespočet ohrožených druhů živočichů jako například čáp bílý nebo želva bahenní. Cílem kampaně Water:Ways je tedy, aby veřejnost porozuměla vodním biotopům,

prakticky se s nimi seznámila a zasadila se o jejich větší ochranu. Přátelé přírody (jistě i v Česku) k tomu umí veřejnosti jistě pomoci poutavou formou svých aktivit, které v rámci kampaně trvajících až do roku 2015 uspořádají.

V Česku bychom doporučili obrátit název na Cesta:Vody, aby byl název výstižnější. Co na něj říkáte?

□ Hynek Pečinka a tisková zpráva NF

Poslanci schválili děravý zákon o ochraně ovzduší

Poslanci a poslankyně napříč politickým spektrem se 2. května shodli, že zákon o ochraně ovzduší je, vlivem desítek vylobbovaných změn, nedostatečný. Přesto jej schválili. Zákon, který odkládá povinnosti velkých továren a elektráren vyčistit své technologie o čtyři roky, a zároveň prakticky bezodkladně zprošťuje 93 % dosud platících znečišťovatelů od poplatků za vypouštění karcinogenních a alergenních látek, je potřeba co nejdříve novelizovat.

Debatu v poslanecké Sněmovně uvedl sociální demokrat Ladislav Šincl tvrzením, že zákon ovlivněný průmyslem je přelomový v tom, že jde proti všem dosavadním prohlášením a legislativním snahám v oblasti ochrany životního prostředí a zdraví obyvatelstva.

Zpravodajka návrhu Kateřina Konečná, vystoupila s tvrzením, že zákon ruší povinnost platit poplatky za znečištění pro 93% původně platících znečišťovatelů a odkládá povinnost zavádět evropské limity až do roku 2020. Sama by přitom poplatky znečišťovatelů nejraději zrušila. Jak je znát z promluv ministra Chalupy, i on často zohledňuje zájmy průmyslu více, než zájmy ochrany zdravého prostředí. Jak jinak si totiž vyložit tvrzení, že vítá seškrtání seznamu plátců o devět desetin. Poslanci a poslankyně se ale nechtějí smířit, s neúplným a děravým zákonem, který Sněmovnou včera prošel. Poslankyně Jana Drastichová upozorňuje, že se sněmovní lobby již

v případech, jako je tento, ukazuje být silnější, než Sněmovna samotná. Poslanec Paroubek dle svých slov chce předložit novelu, která by napravovala jednu z výrazných chyb zákona - totiž zcela nulové poplatky pro naprostou většinu znečišťovatelů. Vzhledem k rozhořčení ze zákona napříč politickým spektrem během projednávání, je šance na úspěch jeho novely vysoká.

Posun od prvotního ministerského návrhu k současné verzi zákona komentuje Júlia Sokolovičová z asociace environmentálních organizací Zelený kruh: „Než se zákon dostal do Sněmovny, probíhala jeho příprava odborně a snad až příliš dlouho. Jakmile se tam ale dostal, rázem jako by se zapomnělo na všechny expertní argumenty a průmysl si prosadil svou. Je

dobře, že je zákon schválený, ale považuji jej za nouzové řešení. Urychleně potřebuje vypracovat novelu, která zacelí hlavní ústupy a zajistí čistější a zdravější ovzduší na Ostravsku a Ústecku.“ Podle její kolegyně Petry Humlíčkové z téže organizace je výsledná podoba zákona daní za český systém projednávání zákonů, kdy každý poslanec má možnost kdykoli během procesu podat pozměňovací návrh. „Poslanci by proto měli urychleně přijmout slibovanou změnu jednacího řádu Sněmovny. Jinak totiž hrozí, že eroze legislativy, kterou dnes pozorujeme u ovzduší, proběhne i v mnohých dalších případech.“ dodává Humlíčková.

□ Zdroj: Zelený kruh, tisková zpráva z 3. 5. 2012

Nabídka: Stáž v Evropské kanceláři Mezinárodních přátel přírody

Jeden myslitel kdysi řekl, že neomezený je pouze duchovní růst, nikoli ten hospodářský. Proto mezi aktuální výzvy pro světové lídry patří zejména jak zajistit vytvoření více stabilních pracovních míst. K udržitelným zaměstnáním přispívá i Evropská kancelář Mezinárodních přátel přírody v Bruselu. Nabízíme stáže pro členy Přátel přírody z národních organizací na 3 až (raději) 6 měsíců v srdci rozhodování o Evropě. Členské organizace NFI, navrhujte vhodné zájemce o jedinečnou příležitost seznámit se s prací Přátel přírody na úrovni Evropské unie, pochopit rozhodovací procesy EU a stát se součástí multikulturní bruselské komunity. Stáže budou probíhat od listopadu 2012. Pokud máte zájem, zašlete zprávu na seda.orhan@nf-int.org.

Náš rozhovor...

Drahomíra Jotovová: My Jablonečáci jsme strašně aktivní

Květnový rozhovor představuje dlouholetou členku Přátel přírody, Drahomíru Jotovovou z Jablonce nad Nisou. I když jsou její odpovědi na naše všetečné dotazy docela stručné, dokázala do pár slov nacpat spoustu zajímavých informací. Stručně se představila takto: „Je mi 65 let, jsem vdaná, tři děti, pět vnoučat, studovala jsem chemii na VŠCHT Pardubice. Jenže to nestačilo a my jsme chtěli vědět víc.

Sever Čech je rázovitý kraj. Pocházíš odtud? A měnila bys?

Pocházím z Velichovek u Jaroměře, z kraje téměř rovinnatého a studovala jsem v Pardubicích, taktéž v rovině. Do Jablonce jsme se přestěhovali za práci, žiji zde 33 let a celá rodina považuje Jablonec za své město. Žije se zde hodně sportem, nejen výkonnostním, ale hodně Jablonečáků pěstuje turistiku, cykloturistiku, běžkové a sjezdové lyžování, k tomu je zde mnoho příležitostí. Je to sice sever Čech, bývalé Sudety, je tu chladněji než jinde, ale zato čistý vzduch a blízko do Jizerek, Krkonoš a Lužických hor. Jsem Kozoroh a tak mi Jablonec vyhovuje a nikdy bych neměnila.

Ovlivnilo Tvé povolání Tvůj život?

Povolání jsem chemik, pracovala jsem v laboratoři, potom ve sklárnách, v galvanizovně a nakonec v obchodním oddělení Bižuterie. Vždy jsem se učila cizí jazyky, mluvím německy, anglicky, učím se španělsky a italsky. To mi pomohlo dostat se do cestovní kanceláře a jezdit se zájezdy do ciziny. Nejraději mám Rakousko a italské Tyroly. Teď jsem v důchodě, ale stále pracuji pro cestovku a hlavně připravuji program a zájezdy pro naše členy.

Co Tě v poslední době potěšilo?

Na Velikonoce jsme navštívili Horní Lužici, pod vedením člena německých Přátel přírody (Naturfreunde) a zároveň rodilého lužického Srba jsme viděli průvod 250 koní a jezdců, kteří jezdí kolem polí a prosí za úrodu. Je to úžasný a starý zvyk. Zjistili jsme, jak mnoho máme společného s obyvateli Lužice, která byla ve středověku součástí Českého království. Bylo to zajímavé i pro německé Přátele přírody, kteří byli s námi.

Tvá organizace se jmenuje Československé turistické sdružení Přátel přírody. Přibliž nám prosím, kdy vznikla, proč, a čemu se věnuje.

ČSTS Přátel přírody je turistické sdružení, které navazuje na tradici Naturfreunde. Vznikla v roce 1991 na popud německých Přátel přírody, kteří se snažili najít pokračovatele Naturfreunde v Českých zemích. S těmito přáteli udržujeme velmi dobré a přátelské vztahy, společně plánujeme svoji činnost, navštěvujeme se, oboustranně se účastníme akcí. Naše sdružení se věnuje turistice, poznávání přírody a kultury, cykloturistice, horské turistice a poznávacím zájezdům do evropských zemí. Máme svoji klubovnu, kde se pravidelně scházíme, promítáme fotografie, slavíme výročí členů. Máme kolem 380 členů, proto můžeme pláno-

vat bohatý program jak jednodenních výletů, tak i vícedenních zájezdů jak v Česku, tak i po Evropě.

Právě ve vašem kraji lze vysledovat stopy předválečných Naturfreunde - německých Přátel přírody. Ti museli mnohdy po válce odejít do Německa. Navazujete na ně nějak ve své činnosti a stýkáte se s nimi nebo s jejich potomky?

K tomu moc neřeknu. Bohužel se nám nepodařilo najít ani původní předválečné německé Přátele přírody z našeho kraje, ani jejich potomky.

Byla jsi se svou organizací v roce 1994 u založení české národní asociace Přátel přírody. Jak hodnotíš její současný vývoj?

Je dobře, že se asociace rozrůstá o nové členy.

Co může ČSTS Přátel přírody z Jablonce ostatním Přátelům přírody nabídnout?

Nabízíme skromné ubytování v klubovně nebo v ubytovně v Jablonci, rádi zajistíme program pro přátele přírody v Jablonci i v Jizerských horách.

Tak to se rádi necháme pozvat. Co Tě v nejbližší době čeká?

S našimi přáteli jedeme na Korsiku, do Slovinska na hory, do Spreewaldu a Meklenburska na kola, na podzim plánujeme návštěvu u Přátel přírody v německém městě Löbau,

kde se zúčastníme jejich pochodu a také velké zahradnické výstavy (Landesgartenschau), která se letos v Löbau koná.

Vidím, že najít volný čas bude pro Tebe docela těžké. Máš nějaké životní motto, heslo, krédo?

Co je u nás nového...

Winds of Change: Češi a Němci pospolu a rádi

Velikonoce jsou stále ještě považovány za rodinné svátky. Ale nemusí to vždy znamenat být spolu doma. Zajímavým obohacením je, že vezmete rodinu s sebou někam ven a společně budete dělat to, co vás baví. A když „někam ven“ je do sousedního státu a za podobně zblázněnými lidmi, máte na úspěch zaděláno. Takhle nějak vypadal základní kámen česko-německých (nebo přesněji hanácko-švábských) Velikonoc, které v Olomouci a okolí společně uspořádali místní Přátelé přírody z klubu Malá liška a jejich kolegové

z jihoněmeckého města Metzingenu.

Cílem akce s příznačným názvem „Winds of Change“ bylo poznat místní lidi i krajinu, zdejší životní styl a tak i odbourat případné předsudky a prohloubit si znalosti cizího jazyka a kultury. Takto nastavený rámec se nám osvědčil už loni, a tak nejméně do roku 2014 bude každoročně probíhat jedna delší společná akce u Olomouce, druhá u Metzingenu. Protože obě naše skupiny patří do celosvětového hnutí Přátel přírody, máme spoustu společného - ale i něco odliš-

ného. Podobné akce pomáhají obrousit hrany, nahlédnout pod pokličku a vyměnit si zkušenosti z toho, čemu se věnujeme.

Metzingenští se rozhodli pobývat na Olomoucku celý týden, jehož středem bylo Velikonoční pondělí. Ubytování byli v penzionu Fojtství na Sv. Kopečku, kde se konala i večerní posezení obou skupin. Společný program s olomouckým klubem Malá liška probíhal od pátku 5. dubna do pondělí 9. dubna včetně. To se k 11 německým hostům připojilo 25 českých účastníků, z nichž více než polovina zde byla na téměř všechny aktivity.

V pátek dopoledne po přijetí náměstkyní olomouckého primátora Evou Machovou v obřadní síni starobylé radnice proběhla komentovaná prohlídka historického centra Olomouce. Po volném odpoledni ve městě, které každý strávil po svém, jsme pomocí moderní techniky představili ideály a činnost hnutí Přátel přírody v Metzingenu a Olomouci. Téměř všichni také využili možnost vyzkoušet si drátkování velikonočních vajec. V sobotu byl program asi nejnáročnější - celodenní výlet na Bouzovsko, během kterého jsme viděli Javoříčské jeskyně, pěšky se přesunuli k hradu Bouzovu, někteří absolvovali prohlídku, a pak jsme všichni ještě zajeli do nedalekého centra přírodního stavitelství Permalot. Večer se stoly prohýbaly jídlem a pitím, konal se totiž Moravsko-švábský večer se zpěvy za doprovodu kytar. Velice se vydařil a místní se jen neradi loučili a litovali, že si na noc neobjednali ve Fojtství pokoj. Nedělní pěší výlet plánovaný do

Dívat se dopředu, ne dozadu. To platí jak pro osobní život, tak i pro vztahy mezi Čechy a Němci. A taky se mi docela daří vyhýbat se „snaživým blbcům“.

bývalých Sudet skončil vinou zimního nevlídného počasí dříve, došli jsme jen do Radíkova pod věž vysílače. Naštěstí je tam jednak dělostřelecká pevnost kdysi bránící Olomouc, jednak hospůdka hned vedle. Obojí jsme navštívili a výsledkem byla spokojenost. Večer jsme měli možnost seznámit se s místy, kam na podzim zavítáme. Pondělí patřilo výletu do Oderových vrchů - konkrétně městečku Potštát a okolí. Počasí zrovna vyšlo, a tak jsme si mohli vynahradiť dosavadní plískanice. S kopce do kopce přes skalní město, ale všichni v pohodě a s dobrou náladou.

Docela neplánovaně nás německá skupina navštívila na pravidelném setkání členů a příznivců klubu Malá liška v úterý 10. dubna v restauraci na olomouckém bazéně, ale bylo to hodně příjemné. Podobně neplánovaně dorazila česká skupina na rozloučení s německými Přáteli přírody ve středu večer na Fojtství.

Celé česko-německé Velikonoce zaslouží ještě hlubší hodnocení. Už teď ale víme, že se jak našim, tak Němcům hodně líbilo, že navázali či prohloubili osobní kontakty a že stojí za to v této spolupráci pokračovat. Nyní víme, jak kdo vypadá, na podzim v Německu můžeme poznat, kdo si co myslí. Poznání, že jsme v podstatě stejní, si oba naše národy ještě dluží. My, Přátelé přírody z Olomouce a z Metzingenu už víme, že hodně podobní jsme, jen náš jazyk nás prozradí.

□ Hynek Pečinka, KPP Malá liška, Olomouc

Společenství Severských pánů a společnost ELFE, s.r.o.
Vás srdečně zvou na

DEN DĚTÍ

na téma

Středověk

Pro děti zaměstnanců společnosti ELFE, s.r.o., je připravena spousta středověkých her a atrakcí, pro nejmenší skákací hrad. Pro všechny návštěvníky je zajištěno občerstvení s grilováním. Akce začíná v pátek 1.6.2012 od 15.00 hod na hřišti v Branticích.

Těšíme se na Vaši účast.

INFO Zdenek Chroboczek 737757007
Andrea Zahradníčková 702002274

Krnovští Seveřané jedou pořád naplno

My máme stále naplno. V dubnu jsme měli dvě akce školy šermu. Musím podotknout, že se už moc lidí nechtějí nechat fotit, takže to vypadá, že děláme akce a nikde nikdo. Omyl. Lidí je dost ale schovaných za objektivem. Další věcí je momentální příprava na Hornoslezské slavnosti, kde budeme vystupovat s malými dětmi. Budou šermovat, pak se předvedeme my dospělí, potom naši hosté z Polska - bratrstvo Sorontar a na závěr profi šermíři Rytíři a lapkové. Takže cvičíme a ladíme sestavu. No a na 1. červen připravujeme pro krnovskou společnost ELFE, s. r. o. dětský den na téma středověk (jaká změna, že?) Spousta příprav ale nikdo si nestěžuje. My to totiž chceme dělat.

□ Zdenek Chroboczek, KPP Společenství Severských pánů, Krnov

Duha-UNITED opět na tradiční cykloakci Stezka

Na cyklo bylo naprosto přepychově! Cyklovandry jsou moje živá voda, naprosto si při tom lebedím! Mám jich za sebou již mnoho - kromě domácích po Čechách i Moravě i do rakouských a německých Alp, k Baltu, do Tater na Štrbské pleso, atd. Takže jsem neváhala ani chvíli, když mi přišla pozvánka na 54. ročník cyklotrasy Stezky do východních Čech.

Cyklotrasa Stezky je tradiční od roku 1977, kdy vznikla jako rozšíření pěších tras Stezky. Má snadno předvídatelný průběh a styl. Jede se přátelskou a příjemnou krajinou, skoro vždy po vyznačených cyklotrasách nebo stezkách či místních komunikacích té nejnižší třídy, občas terénem, tj. po kvalitních polních a lesních cestách, vyhýbáme se frekventovaným a hlavním silnicím.

Po cestě tu a tam navštívíme něco zajímavého z přírodních nebo architektonických památek (tučně), cukráren a romantických hospůdek, doplňování tekutin nevyjímá. Stravování probíhá ve venkovských restauracích a od místních hokynářů. Noclehy se odehrávají ve vzdělávacích nebo sportovních objektech, ve vlastním spacáku, skoro vždy s možností použití teplé sprchy - to vše zdarma nebo za symbolický poplatek.

Podívejte se na fotky z akce: <http://mamutak.rajce.idnes.cz/>

□ Hanka Plavcová, Duha-UNITED, Praha

Krátké zprávy od rozkvetlých orsejů

V dubnu jsme navštívili zámek v Branné, Lesní bar v Dolní Lipové a Zlaté Hory. Vařili jsme špenát z mladých kopřiv a sušili je na čaj. Shlédlí jsme balet Dáma s Kaméliemi v Ostravě a akademii SVČ Méd'a" Od srdce k srdci" v Krnově. Velikonoční tradice jsme si užili na jarmarku v Zámku Linhartovy. Rodiny s dětmi byli na víkend ve Vrbně pod Pradědem a u Chrousta uspořádaly podle plánu první Prostřeno. Rodiny bývalého oddílu Dakoti se schází jednou týdně, navštěvují také cvičení s dětmi a jednou za měsíc pořádají společný víkend. Účastníci konstatovali, že nasadil vysokou laťku. Krnovské rodiny se vypravily na Ježekův palouček na Ježník, kde se konaly různé soutěže.

□ Mirka Šimarová, KPP Orsej, Krnov

Strom č. 32 z Rodinného háje je už jen náš

V sobotu 12. května jsme využili nabídku sdružení Senior Activity, které nedaleko Olomouce už nějakou dobu spravuje Rodinný háj. V počasí, které nechalo spoustu bázlivých lidí doma, jsme vysadili strom Přátel přírody, dub letní. Naším putováním od kláštera Hradisko k Hromovu dubu, kde se háj nachází, nás provázel pan Jiří Košík, který na zastaveních podával barevný obraz historie zdejší krajiny a zásahů člověka do ní. Od Hromova dubu, stromu roku 2010, jsme to měli už jen kousek do Chomoutova, odkud jsme odjeli autobusem domů pořádně vyschnout.

□ Hynek Pečinka, KPP Malá liška, Olomouc

Co se děje jinde...

22. května si připomínáme Mezinárodní den biodiverzity

Od roku 2002 věnuje Organizace spojených národů 22. květen informování veřejnosti o potřebě chránit biologickou diverzitu (rozmanitost). Hlavní téma se každoročně mění: například vztah mezi biodiverzitou a zemědělstvím nebo invazní nepůvodní druhy, tzv. biologické invaze. Tento termín zahrnuje člověkem způsobené šíření nepůvodních druhů rostlin, živočichů a mikroorganismů a všechny aspekty s tím související. Masivní nárůst mezinárodního obchodu, transportu zboží, turistiky a celková globalizace s sebou přinesly také zvýšené množství nově zavlekaných nepůvodních organismů a s tím spojenou homogenizaci světové biodiverzity, negativní vlivy na místně původní druhy, na oblasti jako je zemědělství, lesnictví, turistika a zdraví lidí.

Výše socioekonomických nákladů spojených s invazními druhy se odhaduje zhruba na 5 procent světového HDP, a to mimo škody na biodiverzitě, které jsou nevyčísitelné. Mezi významné střeoevropské invazní druhy rostlin se značným negativním dopadem na biodiverzitu a hospodářství patří na-

příklad bolševník velkolepý, s rozsáhlými plochami nejen v západních Čechách, invazní křídlatky s porosty podél řek, kde narušují břehy, borovice vejmutovka v pískovcových skalních městech (zejména v oblasti Česko-Saského Švýcarska). Z živočichů jde například o nepůvodního norka amerického, mývala a psíka mývalovitého, s výrazným negativním vlivem na ekosystémy i rybářství a myslivost, nepůvodní druhy raků přenášející tzv. račí mor (smrtelný pro naše původní druhy) nebo asijské zástupce jako je drobná rybka střevlička východní či nedávno zavlečené slunéčko z rodu *Harmonia*.

Protože invazní druhy mají široké spektrum dopadů jak na přírodu a tak i na socioekonomické oblasti lidských činností (přenašeči chorob, alergeny, atd.), jsou biologické invaze centrem zájmu a na snížení jejich dopadu jsou vynakládány značné prostředky a úsilí. Vzhledem k tomu, že se invaze týkají různých zájmových skupin, je nutné zajistit dostatečnou koordinaci možných řešení v sektorech životního prostředí, zemědělství, dopravy, ob-

chodu i zdravotnictví, a to jak na úrovni států tak i celé Evropské unie.

Podpora vytvoření jednotného přístupu k této problematice je nyní aktuální i na evropské úrovni a je jedním z témat, kterému je v rámci českého předsednictví věnována značná pozornost. Botanický ústav Akademie věd České republiky ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR uspořádaly v rámci českého předsednictví v Radě EU v Průhonicích ve dnech 19. - 22. května 2009 konferenci Evropské platformy pro výzkum biodiverzity. Cílem konference bylo určit zásadní směry výzkumu, které by umožnily vědcům lépe zohlednit všechny potřeby ve složité problematice ochrany výzkumu biodiverzity. Nejzřejmější invazí je invaze, která vůbec neproběhne a není tedy nutné vynakládat prostředky na její kontrolu. Proto je důležitá prevence a podpora obecného povědomí o negativních vlivech invazních druhů a apel na odpovědné chování ve vztahu k nepůvodním druhům.

□ tisková zpráva Ministerstva životního prostředí

Olomoucká výstava nabídne zamyšlení nad vztahem lidí a zvířat

OLOMOUC - Odpověď na otázku Co je člověk za zvíře? bude hledat stejnojmenná výstava v olomoucké Galerii G. Svá díla na ní představí sochař Karel Pauzer, malířka Marta Moriceová, která přiveze své obrazy z francouzské Bretaně, a expozici doplní společný projekt fotografa Jindřicha Štre-

ita a básníka Zdeňka Volfa. Výstava začíná ve středu a potrvá do 2. června.

Sochař Karel Pauzer představí na výstavě svoji tvorbu od 60. let minulého století do současnosti v kolekci s názvem Něco jako rodiny. "Sochy stírají hranici mezi lidským a zvířecím, aby se opakovaně ptaly po přirozenosti lidí i zví-

řat," uvedl Michal Bartoš z obecně prospěšné společnosti Sluňákov, která se na pořádání akce podílí. Kolekce obrazů malířky Marty Moriceové zobrazuje ženy a zvířata a nese název Partner/Panter.

Propojení poezie a fotografií slibuje společný projekt Zdeňka Volfa a Jindřicha Štreita Chlévská lyrika aneb Zvířata nám odcházejí ze života. "Zde se na vztah lidí a zvířat zaměřuje autor výběru veršů a jeho pocity zdůrazňují fotografie uznávaného českého tvůrce. Vybrané verše dále

komplikují pohled na lidi a roli zvířat v jejich životě," uvedl Bartoš. Na výstavě budou představeny mimo jiné básně Bohuslava Reynka, Josefa Váchala, Jana Skácela či Sylvie Plathové.

Výstava založená na jedné otázce a řadě možných odpovědí navazuje na hlavní téma letošních Ekologických dnů Olomouc, které se v krajském městě konaly v dubnu. Účastníci besed či přednášek se zaměřili zejména na přirozenost člověka a jeho vztah k přírodě. □ Zdroj: Ekolist.cz

Zelený kruh pořádá jarní setkání environmentálních organizací. Budeme při tom.

Tradiční jarní Oborové setkání neziskových environmentálních organizací sdružených v Oborové platformě Zeleného kruhu se uskuteční ve čtvrtek 24. května v pražské Barené kavárně. Stejně jako v minulých letech je připraven program zaplněný přednáškami a diskuzemi k aktuálním tématům z oblasti neziskového sektoru.

„Doufáme, že program bude nejen zajímavý, ale hlavně užitečný pro vaši práci. V dopolední části se dostaví na setkání ministr životního prostředí Tomáš Chalupa. Stráví s námi 1,5 hodiny a bude odpovídat na vámi položené otázky. Na odpoledne jsme připravili diskuzi a prezentaci k tématu „Etické otázky financování NNO v době krize“, jež navazuje na zasláný dotazník „Spolupráce českých environmentálních organizací s firemním sektorem“. Rádi bychom tímto zahájili širší diskuzi mezi organizacemi na platformě a pokusili se nalézt a zodpovědět otázky, které řeší organizace na začátku i v průběhu spolupráce s firmami. Pozvání přijali hosté, kteří mají s tímto tématem dlouholeté zkušenosti, s kterými se rádi podělí.“

Tolik z pozvánky Zdeňky Šimkové z asociace Zelený kruh, která pozvala i zástupce Přátel přírody ČR. Setkání se za naši organizaci zúčastní Miroslav Prokeš a Hynek Pečinka. Ti vás také budou v některém z příštích bulletinů informovat, jak to dopadlo.

Mohlo by vás zajímat...

České supermarkety zbytečně dováží ze zahraničí tradiční české potraviny

Supermarkety v Česku nabízejí více než polovinu nejvyhledávanějších potravin z dovozu. Ukazují to výsledky analýzy, ve které Hnutí DUHA porovnávalo nabídku všech velkých řetězců [2] ve čtyřech velkých českých městech - v Praze, Brně, Olomouci a Pardubicích. Celkový podíl dovozu sledovaných plodin (jablka, mrkev, cibule, brambory) činí 57 procent oproti 43 procentům potravin z české produkce.

Pokud lidé chtějí čerstvé a chutné místní jídlo bez zbytečných chemických postřiků, které nestrávilo desítky hodin na cestě v kamionech, mohou ho nakoupit například na farmářských trzích, jejichž sezóna právě začíná, nebo přímo u lokálních zemědělců.

Přes pět set kontaktů na místní pěstitele, kteří prodávají přímo ze dvora nebo dodávají bio bedýnky, nabízí Hnutí DUHA ve svém originálním internetovém adresáři na www.hnutiduha.cz/bioadresar. Ke každému hospodářství adresář uvádí podrobný sortiment a informace, co a kam dodávají. Vyhledávat lze podle krajů i druhu zboží.

Do Česka se dnes ve velké míře dováží zbytečně i potraviny, jako jsou například jablka nebo brambory. I první tři nejlépe umístěné supermarkety dovázejí téměř polovinu těchto potravin ze zahraničí. Konkrétně Lidl 40 %, Billa 43 %, resp. Albert 47 %. Zástupci supermarketů s horšími výsledky pak dováží ohromujících 70 a více procent tradičních českých plodin. Tuzemská produkce je přitom schopná pokrýt značnou část naší spotřeby.

Paradoxní politika řetězců tak zapříčinila například to, že se do Česka v roce 2011 dovezlo 142 tisíc tun brambor a vyvezlo téměř 35 tisíc tun do zahraničí. Jablek se k nám dostalo dokonce 70 tisíc tun, přitom čeští zemědělci zároveň vyvezli 35 tisíc tun, tedy celou polovinu.

Petra Švambergová z Hnutí DUHA řekla: „Prodej na trzích, v bioklubech či ze dvorů má řadu přínosů: méně zbytečných obalů v popelnicích, oživení veřejných prostranství, lepší odbyt pro místní zemědělce a zdravé, čerstvé jídlo pro zákazníky. V našem adresáři si každý může vyhledat zemědělce ve svém nebo v sousedním kraji podle zboží, které konkrétně potřebuje. Díky promyšleným každodenním nákupům tak budou profitovat nejen sami zákazníci, ale i česká ekonomika a životní prostředí.“

□ Zdroj: Ekolist.cz

Jarní zprávy z Bruselu: Co čekat od Summitu Země

Mezinárodní přátelé přírody (NFI) loni otevřeli svoji „Evropskou kancelář“ přímo v Bruselu. Jednoduše proto, že Evropa je v současnosti strašně maličká. Přimo v místě, kde se rozhoduje o spoustě otázek, které se týkají života obyčejných Evropanů, působí jako spojka mezi bruselskými strukturami a vídeňským ústředím NFI Seda Orhan Defranceschi (na snímku). Ta také informuje i české Přátele přírody o tom, co se nás z bruselské agendy dotýká. A není toho málo.

Po několika chladných měsících je ve vzduchu jaro, ptáci zpívají a všude to kvete. I lidé v Bruselu to cítí, vyjíždějí do ulic na kolech a užívají si první letošní pivo venku na sluníčku. Inspiruje jaro Evropskou unii, aby podnikla pořádné kroky k udržitelné budoucnosti? Dobrá zpráva je, že Dánsko jako současná předsednická země, považuje environmentální politiku jako základ evropské ekonomiky a požaduje společné řešení pro všechny tři nynější krize: ekonomickou, klimatickou a surovinovou.

Nadcházející konference o trvale udržitelném rozvoji Rio+20 (známá také jako Summit Země 2012) bude unikátní příležitostí k přijetí globálního závazku trvale udržitelného rozvoje. Cestou do Ria se zpívá nová mantra „zelené ekonomiky“, aniž by

byla shoda na tom, co to vlastně znamená. Hlavní otázka dominující diskusím zní, zda „zelená ekonomika“ je jen nové módní slůvko pro tentýž model kapitalismu, jehož důsledkem je současná klimatická, sociální a environmentální krize, anebo zda má opravdový potenciál změnit způsob našeho života, spotřeby a výroby, především v zemích Severu. Uvidíme, zda konference v Riu bude jen chvilková samba nebo si ji zapamatujeme jako bod obratu od aktivního plánování k aktivnímu uskutečňování. Pokud chceme udržitelný svět pro všechny, pomalu už nám dochází čas.

Říká se, že se v Riu zase až tolik nestane a že důležité je, co přijde potom. Bude mít vlna „po Rio+20“ dost síly, aby osvěžila procesy okolo udržitelnosti v Evropě a naočkovala je novými nápady, inspiracemi a motivací? Evropa má každopádně v Riu co nabídnout, zvláště pokud jde o efektivní využívání energie a zelené technologie. Může se ale hodně naučit od ostatních v oblasti sociální spravedlnosti, solidarity, inkluze a pružnosti.

□ Seda Orhan Defranceschi

Mezinárodní fotosoutěž Přátel přírody 2012

Chodíte fotografovat do přírody? A fotíte dobře? Přihlaste se do soutěže, kterou na téma „Udržitelný cestovní ruch“ vyhlásili Mezinárodní přátelé přírody.

Narůstající problémy cestovního ruchu představují potenciální hrozbu pro sociální, ekonomickou i environmentální sféru v turistických destinacích. Zvyšuje se potřeba najít alternativu, která by byla vlnidná pro životní prostředí a také pro místní obyvatelstvo. V poslední době roste zájem o nové alternativní formy cestovního ruchu, jako je cykloturistika, venkovská turistika, ekoturistika, putování podél tematických tras s nabídkou historických, kulturních, technických a přírodních památek.

Každý zájemce o účast v soutěži může zaslat až 4 příspěvky v digitální podobě do každé kategorie. Soutěžní kategorie:

- Všeobecná: A1 - Udržitelný turismus (barva), A2 - Udržitelný turismus (černobílá)
- Tematická: T1 - Udržitelný vs. konvenční turismus (konfrontační dvojice 2x2), T2 - Udržitelný turismus v rozvíjejících se zemích (barva)

Uzávěrka pro příspěvky je 1. září 2012, podrobnější soutěžní podmínky jsou k dispozici anglicky, německy a francouzsky na www.nf-int.org. Tak hodně štěstí!

Přátele přírody ČR / Naturefriends Czechia

A: Senovážné nám. 24, CZ 116 47 Praha 1 T: +420 602 431 149 E: info@pratele-prirody.cz

W: www.pratele-prirody.cz Praha - Kladno - Olomouc - Liberec - Jablonec nad Nisou - Krnov - Nové Město na Moravě